

КУ «ЦЕНТР професійного розвитку педагогічних працівників Вінницької міської ради»

Методичні рекомендації щодо викладання іноземних мов у 2021-2022 н.р.

ДЛЯ СПІЛЬНОТИ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Стратегічною метою впровадження концепції Нової української школи є формування компетентностей здобувачів освіти, потрібних їм для успішної самореалізації в суспільстві. Однією із ключових компетентностей, які потрібно формувати є володіння іноземною мовою на рівні вільного спілкування.

Перед предметом «Іноземна мова» стоять завдання, які повинен вирішувати сучасний вчитель іноземних мов, який володіє різноманітними технологіями навчання офлайн/онлайн, знає психолого-педагогічні особливості учнів, орієнтується в нормативно-правовій базі, яка регулює професійну діяльність педагогів.

Нині професійний розвиток вчителів іноземних мов – це безперервний процес, в якому поєднуються курси підвищення кваліфікації, науково-методична робота та самоосвіта упродовж всієї професійної діяльності.

Освітня діяльність у закладах загальної середньої освіти у 2021-2022 навчальному році здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р), Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688), Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392. На сьогоднішній день Кабінетом Міністрів України постановою №898 від 30 вересня 2020 року затверджено новий Державний стандарт базової

середньої освіти, який буде діяти з 1 вересня 2022 року для учнів, які навчаються за дванадцятирічними програмами, а у цьому навчальному році впроваджуватимуть його у 5-х пілотних класах НУШ (це 136 шкіл України, у Вінницькій області - 12 закладів, у Вінниці - 2 заклади загальної середньої освіти).

Державні стандарти є основою для розроблення типових та інших освітніх програм.

Освітній процес організовується в **безпечному освітньому середовищі** та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. Освітній процес у закладах загальної середньої освіти організовується в межах навчального року, що розпочинається в День знань – 1 вересня, **триває не менше 175 навчальних днів** і закінчується не пізніше 1 липня наступного року. Хоча враховуючи пандемію або інші причини, закінчення навчального року може бути перенесене на пізнішу дату.

 Державний стандарт початкової освіти передбачає організацію освітнього процесу із застосуванням діяльнісного підходу на інтегрованій основі та з переважанням **ігрових методів у першому циклі** початкової школи (**1-2 класи**) та на **інтегровано-предметній основі у другому циклі** початкової школи (**3-4 класи**).

До ключових компетентностей на початковому рівні освітнього процесу належить здатність спілкуватися іноземними мовами, що передбачає можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування.

У цьому Держстандарті відображений Базовий навчальний план початкової освіти та **вимоги** до обов'язкових результатів навчання

здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта) у Додатку 3 до Державного стандарту початкової освіти.

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти спрямований на виконання завдань загальноосвітніх навчальних закладів II і III ступенів і визначає вимоги до освіченості учнів базової середньої (5-9 класи) і профільної середньої освіти (10-11(12) класи).

У цьому Держстандарті відображений Базовий навчальний план загальноосвітніх навчальних закладів II і III ступенів та **вимоги** до рівня загальноосвітньої підготовки учнів закладів II-III ступенів визначені в Додатку 2 до цього Держстандарту.

Виконання вимог зазначених Державних стандартів є обов'язковим для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування, типів і форми власності.

У 2021-2022 навчальному році вивчення іноземних мов здійснюватиметься за декількома Державними стандартами та типовими освітніми програмами, а саме:

для 1-2 класів – за Державним стандартом початкової освіти (21.02.2018, постанова №87) та *Типових освітніх програм розроблених під керівництвом О.Я.Савченко або під керівництвом Р.Б.Шияна (наказ МОН від 08.10.2019 № 1272);*

для 3-4 класів – за Державним стандартом початкової освіти (21.02.2018, постанова №87) та *Типовою освітньою програмою під керівництвом О.Я.Савченко або Типовою освітньою програмою під керівництвом Р.Б.Шияна (наказ МОН від 08.10.2019 № 1273);*

для 5-9 класів - за Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти (Постанова №1392 від 23.11.2011), відповідно до «Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти **II ступеня**», затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 405;

для 10-11 класів - за Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти (Постанова №1392 від 23.11.2011) та «Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти **III ступеня**», затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464).

Відповідно до Закону України «Про освіту» Типова освітня програма визначає: загальний обсяг навчального навантаження; орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках **навчальних планів**.

Навчальний план містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття та інше.

Поділ класів на групи здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом МОН України від 20.02.02 р. № 128. При поглибленому вивченні іноземної мови клас ділиться на групи з 8-10 учнів у кожній (не більше 3 груп); при вивченні іноземної, що не є мовою навчання, а вивчається як предмет - клас чисельністю понад 27 учнів ділиться на 2 групи.

Предмети та курси за вибором визначаються закладами освіти у межах гранично допустимого навчального навантаження з урахуванням інтересів та потреб учнів, а також рівня навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу.

Слід зазначити, що заклад освіти, відповідно до Наказу МОН №855 від

07.08.2015 р. має право вибору щодо вивчення другої іноземної мови. Рішення про запровадження вивчення другої іноземної мови приймається закладом освіти залежно від умов для такого вивчення **самостійно, а також** рішення про збільшення годин

на вивчення іноземної мови за рахунок варіативної складової, на всіх ступенях освіти, приймається закладом освіти **самостійно**.

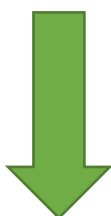
Типові освітні програми з іноземних мов містять низку тем і питань, що безпосередньо пов'язані з проблематикою інтегрованих змістових ліній.

Програми не обмежують смислове та лінгвістичне наповнення інтегрованих змістових ліній, а лише пропонують орієнтовні шляхи їх реалізації. Вчителі можуть наповнити новим міжпредметним змістом й інші теми, створювати альтернативні можливості для поєднання різних знань та умінь, а також навчальних методів із метою формування ключових життєвих умінь та досягнення цілісності навчальної програми й освітнього процесу відповідно до потреб певного класу.

Календарно-тематичне та поурочне планування

здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є **індивідуальною справою вчителя**.

Щодо **календарного планування з іноземних мов** і оскільки

предмет вивчається за чотирма видами мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, читання та письмо - всі ці аспекти мають бути представлені в календарному плані вчителя іноземних мов.

Учитель має право на вільний вибір освітніх програм, форм навчання, самостійно переносити теми уроків відповідно до засвоєння учнями навчального матеріалу, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

У разі виникнення необхідності організації освітнього процесу в межах навчального року під час карантину, **для організації дистанційного/змішаного навчання** рекомендуємо скористатись Методичними рекомендаціями, поданими у листах МОН від 23.03.2020 № 1/9 - 173; від 16.04.2020 № 1/9-213 та методичними рекомендаціями «Організація дистанційного навчання в школі» (авт. А. Лотоцька, А. Пасічник), розробленими за підтримки МОН. Ці рекомендації містять опис загальних підходів до організації онлайн навчання, інструментів та платформ, на яких можна вчити дистанційно, та конкретних методик дистанційного навчання.

Школа може організувати дистанційне навчання за допомогою: поєднання онлайн-занять через **Zoom, Skype, Instagram, Google, Hangouts**; заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; використання безкоштовних вебсерверів та платформ, наприклад, **Google, Classroom, Moodle, Microsoft Teams**. Рішенням педагогічної ради школа обирає якою саме платформою будуть користуватись усі учасники освітнього процесу. Надзвичайно важливим є чітка система організації навчання в школі з самостійним опрацюванням матеріалу (розклад, критерії оцінювання, узгодження кількості контрольних робіт (не більше 3 на тиждень), врахування вікових особливостей щодо виконання домашніх завдань. Домашні завдання мають бути посильними для самостійного виконання дітьми (*мати чіткі поради та інструкції*).

На початку 2021-2022 навчального року, задля забезпечення якісного виконання освітніх програм в умовах очного та/або дистанційного навчання, пропонуємо приділити більше уваги традиційному повторенню вивченого матеріалу за минулий рік, запровадити «корегуюче навчання». Наголошуємо, що на початку навчального року бажано уникати елементів змагання, доцільно приділяти увагу згуртуванню учнівського колективу аби не створювати ситуацію колективної зневаги до окремих учнів та передумови булінгу.

Дозволяється використовувати **підручники**, що видані у поточному

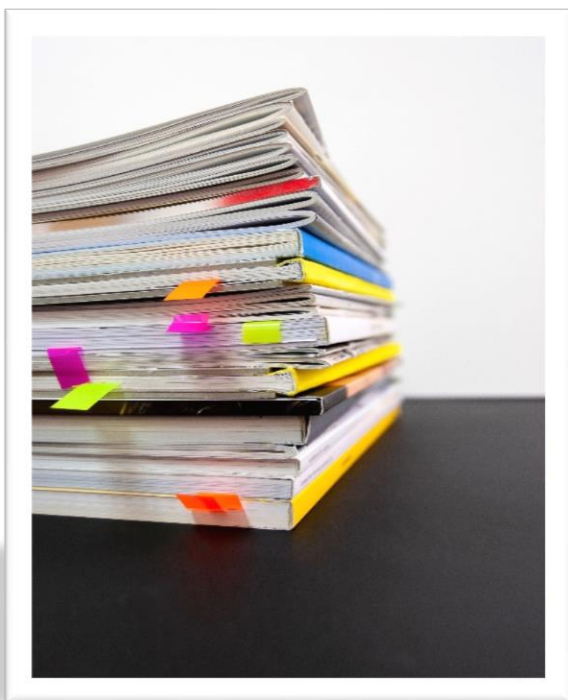

році та в попередні роки, враховуючи при цьому зміни в програмах. У закладах загальної середньої освіти може використовуватися лише те навчально-методичне забезпечення, що має відповідний гриф Міністерства освіти і науки України.

Перелік рекомендованої літератури затверджується наказом Міністерства освіти і науки України та оприлюднюється через “Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України”. Із оновленим переліком можна ознайомитись на *сайті Міністерства освіти і науки України* та на [сайті Інституту модернізації змісту освіти](#).

Щодо додаткової навчально-методичної літератури, то вчитель вільний у її виборі й може застосовувати таку, що найкраще реалізує його методику навчання та компетентнісний потенціал предмету «Іноземні мови». Програма не обмежує самостійність та творчу ініціативу вчителя, передбачаючи гнучкість у виборі та розподілі навчального матеріалу відповідно до потреб учнів та обраних засобів навчання.

Ведення шкільної документації та оцінювання учнів.

Відповідно до пункта 28 Державного стандарту **початкової освіти**, отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- **формульованого оцінювання**, мета якого – відстеження особистісного розвитку учнів й опанування навчального досвіду;
- **підсумкового оцінювання**, мета якого – співвіднести навчальні досягнення учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Держстандартом або освітньою програмою.

Рекомендовано враховувати, що формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Для ефективності формульованого оцінювання рекомендовано дотримуватись алгоритму діяльності вчителя під час його організації:

1. Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей;
2. Визначення разом з учнями критеріїв оцінювання;
3. Формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання;
4. Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
5. Коригування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Оцінювання учнів у 1-4 класах початкової школи здійснюється відповідно до **Наказу №813 від 13.07.2021 року** «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів ЗЗСО». Відповідний Наказ оприлюднено [на сайті МОН](#).

Однією з ключових змін в оцінюванні в початковій школі є підхід до вираження оцінки. На заміну узагальненій бальній оцінці навчальних досягнень учнів з предмета/інтегрованого курсу запроваджують поняття **вербальної оцінки** (оцінювальне судження) та **рівневої оцінки** (оцінювальне судження із зазначенням рівня результату). Вербальну і рівневу оцінку можна виражати як усно, так і письмово.

Результати оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4 класах рекомендовано виражати вербальною оцінкою, об'єктивних результатів навчання учнів у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – **вербальною та/або рівневою оцінкою за вибором закладу освіти на підставі рішення педагогічної ради**. Заклад може розробляти і фіксувати загальні положення щодо оцінювання результатів навчання учнів у освітній програмі та конкретизувати їх у частині положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти. Особливості організації оцінювання в певному класі можуть ініціюватися вчителем і бути затвердженими на засіданні педагогічної ради закладу.

Для позначення рівня пропонується використовувати такі позначки:

- **П** (початковий рівень);
- **С** (середній рівень);
- **Д** (достатній рівень);
- **В** (високий рівень).

У Додатку 1 наказу є [Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів](#) за рівнями (високий, достатній, середній, початковий) з зазначеними характеристиками рівня результатів навчання учнів.

Об'єктом **підсумкового оцінювання** є результати навчання учнів **за рік**. Під час такого оцінювання рекомендовано зіставляти навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів з урахуванням [Орієнтовної рамки оцінювання](#).

Основою для підсумкового оцінювання можуть бути результати виконання **тематичних діагностувальних робіт**, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формульовального оцінювання. Підсумкову оцінку за рік рекомендовано визначати з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Діагностувальні роботи проводяться з метою виявлення рівнів сформованості результатів навчання учнів та планування подальшої роботи з формування цих результатів на більш високому рівні. Такі види робіт виконуються замість контрольних робіт.

Діагностувальні роботи можуть бути усними (переказ, власне висловлювання тощо) чи письмовими (диктант, тестові завдання, списування та ін.), у цифровій формі (тестування в електронному форматі), комбінованої роботи, практичної роботи, досліджу, усного опитування тощо.

Форми та види тематичних діагностувальних робіт добираються самостійно учителем з урахуванням вікових можливостей учнів.

Кількість і періодичність діагностувальних робіт учитель визначає сам під час складання календарно-тематичного плану. Водночас МОН пропонує врахувати, що їхня кількість має бути дидактично обґрунтована. Зазвичай їх планують через **кожні 16–20 навчальних годин**. Також не можна проводити більше ніж одну діагностувальну роботу на день.

Письмові діагностувальні роботи можуть виконуватися у зошитах для діагностувальних робіт або на окремих аркушах, бланках тощо.

Якщо учня/учениці не було в школі в день проведення діагностувальної роботи, то після повернення він/вона не виконує діагностувальної роботи.

Підсумкове оцінювання здійснюється за результатами виконання діагностувальних робіт, записів оцінювальних суджень про результати навчання та результатів педагогічних спостережень вчителя. Окремо підсумкові роботи не проводяться.

МОН використовує термін “підсумкова оцінка”, але учні початкової школи не отримують балів, а зазначається рівнева оцінка відповідно до [Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів.](#)

У разі виявлення бажання учнів (їхніх батьків) покращити отримані результати, учитель може запропонувати їм **індивідуалізовану діагностувальну роботу** з виявлення стану сформованості тільки тих результатів, які учень хоче покращити. Таку роботу учень виконує, зазвичай, під час уроку.

Підсумкову (річну) оцінку фіксують у класному журналі та свідоцтвах досягнень учнів.

Домашнє завдання в 1-му класі не задається і у журнал не записується.

У 2-му класі домашнє завдання для школярів є обов’язковим, проте в журналі можуть зазначатися пошуково-дослідницькі та творчі завдання.

У 3-4-х класах домашні завдання, у разі їх надання, мають обов’язково фіксуватися в журналі. Відповідно, вони записуються в журнал у колонці «Домашні завдання».

Рекомендовано визначати дітям терміни виконання домашнього завдання. Враховуючи вікові особливості учнів, максимальним терміном виконання домашнього завдання може бути 2 тижні, наприклад, для підготовки позакласного читання або групового проєкту.

Також бажано спонукати учнів до **самооцінювання** та **взаємооцінювання**, з визначенням того, що дозволило досягти успіху, а що привело до труднощів.

Запропоновані нові форми **Свідоцтв досягнень** учнів (Додатки 2 і

3). Окремо передбачено свідоцтва для двох циклів навчання – **для 1–2 та 3–4 класів.**

У свідоцтві досягнень учнів МОН пропонує **надавати розгорнуту характеристику результатів навчання.**

Свідоцтво досягнень містить такі **частини:**

1. Характеристика навчальної діяльності;
2. Характеристика результатів навчання з окремих освітніх галузей;
3. Рекомендації вчителя;
4. Побажання батьків або осіб, що їх замінюють.

Оригінал електронного свідоцтва про початкову освіту зберігатиметься в Єдиній державній електронній базі з питань освіти (ЄДЕБО) в Реєстрі документів про освіту.

Свідоцтво про початкову освіту не відтворюватиметься в пластиковій картці та не потребуватиме додатку на спеціальному бланку. Школі не потрібно обліковувати видачу свідоцтв про початкову освіту.

За бажанням батьків школа видаватиме їм паперову копію електронного свідоцтва, засвідчену підписом директора школи та печаткою, протягом 5 днів після їхнього звернення. Замовляти виготовлення дубліката свідоцтва також не потрібно: якщо батьки втратять паперову копію, вони можуть звернутися до школи для повторного отримання копії.

Якщо учень має порушення зору, за бажанням батьків може бути виготовлена паперова копія електронного свідоцтва з використанням шрифту Брайля.

Подані примірні зразки свідоцтв досягнень учнів можуть бути доповненими з урахуванням особливостей освітньої програми закладу загальної середньої освіти.

Відповідно до загальних вимог до ведення класного журналу записи в журналі ведуться державною мовою. З іноземних мов частково допускається запис змісту уроку та завдання додому мовою вивчення предмета.

Якщо один інтегрований курс ведуть два вчителі, то обидва педагоги заповнюють журнал в частині тих годин та тем, які вони викладають.

Шкільний журнал може заповнюватися в електронній або паперовій формі. При цьому заклади освіти можуть створювати документи лише в електронній формі за умови наявності відповідного технічного забезпечення, що відповідає вимогам законодавства.

Пропонуємо **Зразок** оформлення результатів підсумкового оцінювання за рік на предметних сторінках класного журналу для 2 класу (в усіх класах початкової школи оформлення подібне).

Додаток 4
до методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти

Примірний зразок лівої сторінки розвороту журналу

II. Облік навчальних досягнень учнів. Інваріантна складова

Українська мова

(Назва предмета)

№ з/п	Прізвище та ім'я учня (учениці)	Число і місяць	Підсумкова (річна)														
			1	2	3.	4	5	6	7								
1	Авраменко Оксана				√	√		√	√								
2	Бондаренко Іван		√	√	√		√	√									
3	Васильків Олег		√		√	√	√		√								
4	Григорук Інна			√		√											
5	Журавель Соломія		√		√	√	√	√	√	√							
6																	
7																	

Сформовано - √; ще формується – нічого не записувати

Примірний зразок правої сторінки розвороту журналу

Вчитель _____

№ з/п	Дата	ЗМІСТ	Завдання додому
		Характеристика результатів навчання	
1		виявляє розуміння фактичного змісту сприйнятого на слух висловлення, запитує про незрозуміле*	
2		читає вголос цілими словами, усвідомлено, правильно, виразно, у відповідному темпі	
3		виявляє розуміння змісту прочитаного тексту, пояснює вчинки персонажів у творі, висловлює власне ставлення щодо прочитаного	
4		переказує усно прочитаний/ прослуханий твір з дотриманням послідовності змісту	
5		зрозуміло висловлює свої думки, потреби, спостереження; будує діалоги на доступні теми, доречно реагує на репліки співрозмовника	

6		пише розбірливо, перевіряє написане, виправляє помилки	
7		визначає й аналізує мовні одиниці і мовні явища, використовує їх для вдосконалення мовлення	

*усі зазначені показники характеристики містяться у свідоцтві досягнень учня

На лівій сторінці останнього розвороту журналу для записів уроків з певного предмета/інтегрованого курсу пропонуємо записувати номери показників характеристик результатів навчання, що подані у свідоцтві досягнень з відповідної освітньої галузі, а на правій сторінці розвороту журналу – записувати ці показники у тому порядку, як вони записані у свідоцтві досягнень.

У кожній колонці пропонується фіксувати стан сформованості обов'язкових результатів навчання (сформовано - √; ще формується – нічого не записувати). Якщо у 3-4 класах використовують рівневу оцінку, то замість позначки √ пропонуємо записувати першу букву назви рівня, якому відповідає навчання.

Серед інструментів формувального оцінювання вчителю іноземних мов доцільно використовувати **мовне портфоліо**. Мовне портфоліо допоможе учням осмислити результати своєї діяльності, покаже динаміку і прогрес в іншомовному навчанні.

Наповнення мовного портфоліо нічим не обмежується і залежить від можливостей вчителя та класу і від поставлених цілей. Робота з мовним портфоліо проводиться протягом всього навчального року. Мовне портфоліо працює також як інструмент самооцінювання учнів, що дозволяє їм більш об'єктивно оцінити рівень своїх знань як на початку створення портфоліо так і в процесі роботи з ним, заохочує здобувачів освіти презентувати свої успіхи, також учні вчаться проектувати свої майбутні цілі.

Відповідно до [Наказу МОН №1222 від 21.08.2013](#) року оцінювання навчальних досягнень учнів **5-11 класів** здійснюється **за 12-бальною системою (шкалою)**. Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок та показником оцінки в балах.

У разі не атестації учня робиться відповідний запис: н/а (не атестований(а)).

Основними видами оцінювання з іноземної мови є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та підсумкова державна атестація. Більшість прийомів поточного оцінювання спрямовано на детальну перевірку окремих параметрів мови або вмінь мовлення, яких щойно навчили, та своєчасне корегування форм і методів процесу навчання. Основна функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести спрямовані на закріплення вивченого матеріалу і повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати із фронтальною роботою групи.

Тематичне оцінювання проводиться на основі поточного оцінювання й виставляється єдиний тематичний бал.

Семестрове оцінювання з іноземної мови проводиться один раз наприкінці семестру. Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів семестру й підтвердження результатів поточних балів, отриманих учнями протягом семестру. Семестровий контроль проводиться двічі на рік. Завдання для проведення семестрового контролю складаються на основі програми, охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу, розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості, що дозволяє реалізувати диференційований підхід до навчання. Семестровий контроль проводиться за всіма мовленнєвими вміннями.

У журналі робиться орієнтовно такий запис:

14.12	16.12	21.12	23.12
<i>Контроль письма</i>	<i>Контроль читання</i>	<i>Контроль аудіювання</i>	<i>Контроль усного мовлення</i>

Контроль може бути комплексним і проводиться у формі тестування. Оцінка за семестр ставиться на основі поточного оцінювання (тематичного) та оцінок контролю мовленнєвих умінь.

У Додатку 2 до [Наказу МОН №1222 від 21.08.2013](#) зазначені характеристики досягнень учнів за рівнями навчальних досягнень за усіма видами мовленнєвої діяльності.

Іноземні мови

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Аудіювання* Учень (учениця) розпізнає на слух найбільш поширені слова у мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.
	2	Учень (учениця) розпізнає на слух найбільш поширені словосполучення у мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.
	3	Учень (учениця) розпізнає на слух окремі прості непоширені речення і мовленнєві зразки, побудовані на вивченому мовному матеріалі в мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.
Середній	4	Учень (учениця) розпізнає на слух прості речення, фрази та мовленнєві зразки, що звучать у нормальному темпі. В основному розуміє зміст прослуханого тексту, в якому використаний знайомий мовний матеріал.
	5	Учень (учениця) розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі.
Достатній	6	Учень (учениця) розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі невеликих за обсягом текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися.
	7	Учень (учениця) розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, сприймає більшу частину необхідної інформації, надану в вигляді оціночних суджень, опису, аргументації.
	8	Учень (учениця) розуміє основний зміст стандартного мовлення у межах тематики ситуативного мовлення яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. В основному сприймає на слух експліцитно надану інформацію.
Високий	9	Учень (учениця) розуміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, а також сприймає основний зміст повідомлень та фактичну інформацію імпліцитно надану у повідомленні.
	10	Учень (учениця) розуміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, а також основний зміст чітких повідомлень різного рівня складності.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
	11	Учень (учениця) розуміє тривале мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Вміє знаходити в інформаційних текстах з незнайомим матеріалом необхідну інформацію, надану в вигляді оціночних суджень, опису, аргументації.
	12	Учень (учениця) без особливих зусиль розуміє тривале мовлення й основний зміст повідомлень, сприймає на слух надану фактичну інформацію у повідомленні.
<p><i>* Обсяг тексту, рівень складності, лексична та граматична наповнюваність, тематика текстів формуються вчителем відповідно до Програмових вимог, для кожного етапу навчання та типу навчального закладу;</i></p>		
		Читання*
Початковий	1	Учень (учениця) уміє розпізнавати та читати окремі вивчені слова на основі матеріалу, що вивчався.
	2	Учень (учениця) уміє розпізнавати та читати окремі вивчені словосполучення на основі матеріалу, що вивчався.
	3	Учень (учениця) уміє розпізнавати та читати окремі прості непоширені речення на основі матеріалу, що вивчався.
Середній	4	Учень (учениця) уміє читати вголос і про себе з розумінням основного змісту тексти, побудовані на вивченому матеріалі. Уміє частково знаходити необхідну інформацію у вигляді оціночних суджень за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал.
	5	Учень (учениця) уміє читати вголос і про себе з розумінням основного змісту тексти, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Уміє частково знаходити необхідну інформацію у вигляді оціночних суджень, опису за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал.
	6	Учень (учениця) уміє читати з повним розумінням тексти, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Уміє знаходити необхідну інформацію у вигляді оціночних суджень, опису, аргументації за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал.
Достатній	7	Учень (учениця) уміє читати з повним розумінням і тексти, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися; уміє знаходити потрібну інформацію в текстах інформативного характеру.
	8	Учень (учениця) уміє читати з повним розумінням тексти, які містять певну кількість незнайомих слів, знаходити і аналізувати потрібну інформацію.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
	9	Учень (учениця) уміє читати з повним розумінням тексти, використовуючи словник, знаходити потрібну інформацію, аналізувати її та робити відповідні висновки.
Високий	10	Учень (учениця) уміє читати з розумінням основного змісту тексти, аналізує їх, розуміє прочитаний текст, встановлюючи логічні зв'язки всередині речення та між реченнями.
	11	Учень (учениця) уміє читати тексти, аналізує їх і робить власні висновки, розуміє логічні зв'язки в рамках тексту та між його окремими частинами.
	12	Учень (учениця) уміє читати тексти, аналізує їх і робить висновки, порівнює отриману інформацію з власним досвідом. В повному обсязі розуміє тему прочитаного тексту різного рівня складності.
* Обсяг, тематика, характер текстів для читання визначаються вчителем відповідно до Програмових вимог для кожного етапу навчання та типу навчального закладу.;		
Початковий	Говоріння*	
	1	Учень (учениця) знає найбільш поширені вивчені слова, проте не завжди адекватно використовує їх у мовленні, допускає фонематичні помилки.
	2	Учень (учениця) знає найбільш поширені вивчені словосполучення, проте не завжди адекватно використовує їх у мовленні, допускає фонематичні помилки.
3	Учень (учениця) використовує в мовленні прості непоширені речення з опорою на зразок, має труднощі у вирішенні поставленого комунікативного завдання в ситуаціях на задану тему, допускає фонематичні помилки.	
Середній	4	Учень (учениця) уміє в основному логічно розпочинати та підтримувати бесіду, при цьому використовуючи обмежений словниковий запас та елементарні граматичні структури. На запит співрозмовника дає елементарну оціночну інформацію, відображаючи власну точку зору.
	5	Учень (учениця) уміє в основному логічно побудувати невеличке монологічне висловлювання та діалогічну взаємодію, допускаючи незначні помилки при використанні лексичних одиниць. Всі звуки в потоці мовлення вимовляються правильно.
	6	Учень (учениця) упевнено розпочинає, підтримує, відновлює та закінчує розмову відповідно до мовленнєвої ситуації. Всі звуки в потоці мовлення вимовляються правильно.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Достатній	7	Учень (учениця) уміє зв'язно висловлюватися відповідно до навчальної ситуації, малюнка, робити повідомлення з теми, простими реченнями передавати зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, ставити запитання та відповідати на них.
	8	Учень (учениця) уміє логічно висловитися у межах вивчених тем відповідно до навчальної ситуації, а також у зв'язку зі змістом прочитаного, почутого або побаченого, висловлюючи власне ставлення до предмета мовлення; уміє підтримувати бесіду, вживаючи короткі репліки. Учень в основному уміє відповідно до комунікативних завдань використовувати лексичні одиниці і граматичні структури, не допускає фонематичних помилок.
	9	Учень (учениця) уміє логічно висловлюватися у межах вивчених тем, передавати основний зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, вживаючи розгорнуті репліки, відповідно до комунікативних завдань використовує лексичні одиниці і граматичні структури, не допускає фонематичних помилок.
Високий	10	Учень (учениця) уміє без підготовки висловлюватися і вести бесіду в межах вивчених тем, використовує граматичні структури і лексичні одиниці відповідно до комунікативних завдань, не допускає фонематичних помилок.
	11	Учень (учениця) уміє логічно і в заданому обсязі побудувати монологічне висловлювання та діалогічну взаємодію, використовуючи граматичні структури і лексичні одиниці відповідно до комунікативного завдання, не допускаючи при цьому фонематичних помилок.
	12	Учень (учениця) уміє вільно висловлюватись та вести бесіду в межах вивчених тем, гнучко та ефективно користуючись мовними та мовленнєвими засобами.
* Обсяг монологічного висловлювання та кількість реплік у діалогічному мовленні, характер і тематика, лексична і граматична наповненість визначаються вчителем відповідно до Програмових вимог для кожного етапу навчання та типу навчального закладу.;		

Письмо*

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)	Грамотність	
			Припустима кількість орфографічних помилок	Припустима кількість лексичних, граматичних та стилістичних помилок
Початковий	1	Учень (учениця) уміє писати вивчені слова, допускаючи при цьому велику кількість орфографічних помилок.	8	9
	2	Учень (учениця) уміє писати вивчені словосполучення.	6	9
	3	Учень (учениця) уміє писати прості непоширені речення відповідно до комунікативної задачі, проте зміст повідомлення недостатній за обсягом для розкриття теми та інформативно насичений.	6	8
Середній	4	Учень (учениця) уміє написати листівку за зразком, проте використовує обмежений запас лексики та граматичних структур, допускаючи помилки, які утруднюють розуміння тексту.	6	6
	5	Учень (учениця) уміє написати коротке повідомлення за зразком у межах вивченої теми, використовуючи обмежений набір засобів логічного зв'язку при цьому відсутні з'єднувальні кліше, недостатня різноманітність вжитих структур, моделей тощо	4-5	5
	6	Учень (учениця) уміє написати коротке повідомлення/листа за зразком відповідно до поставленого комунікативного завдання, при цьому вжито недостатню кількість з'єднувальних кліше та посередня різноманітність вжитих структур, моделей тощо.	4-5	5

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)	Грамотність	
			Припустима кількість орфографічних помилок	Припустима кількість лексичних, граматичних та стилістичних помилок
Достатній	7	Учень (учениця) уміє написати коротке повідомлення за вивченою темою за зразком відповідно до заданої комунікативної ситуації, допускаючи при цьому ряд помилок при використанні вивчених граматичних структур. Допущені помилки не порушують сприйняття тексту, у роботі вжито ідіоматичні звороти, з'єднувальні кліше, різноманітність структур, моделей тощо.	4	4
	8	Учень (учениця) уміє без використання опори написати повідомлення за вивченою темою, зробити нотатки, допускаючи ряд помилок при використанні лексичних одиниць. Допущені помилки не порушують сприйняття тексту, у роботі вжито ідіоматичні звороти, з'єднувальні кліше, різноманітність структур, моделей тощо.	3	3
	9	Учень (учениця) уміє написати повідомлення на запропоновану тему, заповнити анкету, допускаючи ряд орфографічних помилок, які не утруднюють розуміння інформації, у роботі вжито ідіоматичні звороти, з'єднувальні кліше, різноманітність структур, моделей тощо.	3	2
Високий	10	Учень (учениця) уміє написати повідомлення, висловлюючи власне ставлення до проблеми, написати особистого листа, при цьому правильно використовуючи вивчені граматичні структури відповідно до комунікативного завдання, використовуючи достатню кількість ідіоматичних зворотів, з'єднувальних кліше, моделей тощо.	2	1
	11	Учень (учениця) уміє написати повідомлення, правильно використовуючи лексичні одиниці в рамках тем, пов'язаних з повсякденним життям. надаються при наявності несуттєвих орфографічних помилок, які не порушують акту комунікації (британський або американський варіанти орфографії, орфографічні помилки в географічних назвах тощо).	1-2	0

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)	Грамотність	
			Припустима кількість орфографічних помилок	Припустима кількість лексичних, граматичних та стилістичних помилок
	12	Учень (учениця) уміє надати в письмовому вигляді інформацію відповідно до комунікативних завдань, висловлюючи власне ставлення до проблеми, при цьому правильно використовуючи лексичні одиниці та граматичні структури.	0	0

* Обсяг письмового повідомлення, його тематика, структура, повнота розкриття змісту, лексична насиченість та рівень граматичної компетентності наповнюваність визначаються вчителем відповідно до Програмових вимог для кожного етапу навчання та типу навчального закладу.

Зошити підписуються іноземною мовою, яка вивчається.

Учнівські зошити, в яких виконуються класні та домашні роботи з іноземних мов, перевіряються:

у 2-4 класах – після кожного уроку в усіх учнів із виставленням оцінок та виправленням помилок;

у 5-9 класах – один раз на тиждень;

у 10-11 класах – перевіряються найважливіші роботи один раз на місяць, але з таким розрахунком щоб один раз на місяць перевірялись роботи усіх учнів.

Результати перевірки робочих зошитів не враховуються при виставленні тематичного або семестрового балу.

До виправлення помилок у письмових роботах вчителі іноземних мов можуть підходити диференційовано, враховуючи вікові особливості учнів та рівень сформованості відповідного уміння у конкретного учня/учениці:

- виправляти помилки власноруч;
- підкреслювати слово/вираз тощо з помилкою;
- підкреслювати саму помилку з метою самостійного виправлення її учнем/ученицею;
- позначати рядок, в якому є помилка, на полях з метою самостійного пошуку та виправлення помилки учнями.

Перевірка керівником або заступником керівника навчального закладу стану ведення журналу здійснюється протягом навчального року **не менше 4 разів**.

Стратегічні документи щодо вивчення іноземних мов зорієнтовані на Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти, більш детально ознайомитись із основними положеннями цього документа можна на сайті: <http://www.coe.int>.

